

Sunday Morning
Brusher Row.

בני אלא תורה וכו' ושאר כל אומנות אינן כן כשאדם בא לידי חולי או לידי זקנה או לידי יסורים ואינו יכול לעסוק במלאכתו הרי הוא מת ברעב אבל התורה אינה כן אלא משמרתו מכל רע בנערותו ונותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו וכו'.

לא נתבאר אם ר' נהוראי צא לחלוק על דברי ר"מ שמקודם דקאמר לעולם ולמד אדם את צנו אומנות נקי וקלה, וזה יפלא דברי צעירוצין דף י"ג חמריין דר"מ הוא ר' נהוראי צענמו, ואיך אפשר שיחלקו ר"מ עם ר' נהוראי, ועוד דאם צא לחלוק על ר"מ על הא דקאמר דילמד אדם את צנו אומנות, מכו הלשון דאיני מלמד את צני, והענין ל"ב. והנהרטה לומר צביאור הדבר, דהנה בצרכות דף ל"ה ת"ר ואספת דגנך מה ת"ל לפי שנאמר לא ימוש ספר התורה הזה מפיוך יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך כהנה צהן מנהג דרך ארץ דברי ר' ישמעאל רש"י אומר אפשר אדם חורש בשעת חרישה וכו' תורה מה תבא עלי' אלא צומן שישראל עושין ראונו של מקום מלאכתן נעשית

אצרכם אצניו את כה"ת כולה עד שלא ניתנה שנאמר עקב אשר שמע אצרכם צקולי וישמור משמרתו מלואי חוקותי ותורותי, ולכאורה אין לו שייכות כלל להקודם. והנה ז"ל בתוספתא שם, וכן אתה מולא באצרכם אצניו שצרכו המקום וגידלו צקנותו יותר מצנערותו שנאמר ואצרכם זקן צא צימים וכו' צרך את אצרכם צכל וכו' וכל כך למה מפני שעשה את התורה עד שלא צאת שנאמר עקב אשר שמע אצרכם צקולי וישמור משמרתו מלואי חוקותי ותורותי וכו' מלמד שנתגלו לו עעמי תורה ודקדוקי, וצגירסא אחרת מלמד שנתגלו לו דברי תורה ודברי סופרים, ולכאורה אינו מוצן, דברי משנה שלימה שנינו באצות פ"ה עשרה נסיונות נתנסה אצרכם אצניו ועמד צכולם לכודיע כמה הצחו של אצרכם אצניו, ומכו הפירות של וכל כך למה. ולפ"ד הכל מיושב היטב, דהמשנה קמייתי מתחילה מאצרכם שגידלו במקום וצרכו צקנותו יותר מצנערותו לר"י שגם צלא כל השתדלויות ומעשים הקצ"ה זוכה לו צעוב"ז דבר המספיק לו לכל מי שמתנהגים צמדה זו של רש"י וחצרו, וע"ז לכאורה יקשה דכל זה שייך רק לאחר שניתנה תורה ומקיים לא ימוש ספר התורה הזה מפיוך צלי הפסק שעה אחת, ועל אלו נאמר דהקצ"ה זוכה להם צעוב"ז דבר המספיק להם כמש"כ הרמב"ם, אצל קודם מתן תורה שעדיין אין תורה צעולם לכאורה לא שייך כך מילתא כלל, וזו היא השאלה של וכל כך למה, וע"ז צאה המשנה דמאינו שעשה א"א

לדעה את ה' והלך ישר וכו' ופרק מעל אורו עול החשבוניות הרבים אשר צקשו צני האדם ברי זה נתקדש קדש קדשים ויב"ה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו צעוב"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים וכו' עכ"ל, וכמדומני שראיתי צשם הגר"א שמקור דברי הרמב"ם אלו מפני שזו היא מדתו של רש"י וחצרו, ולמדנו מזה דאע"ג דאיפסיקא הילכתא כר"י דהנהג צהן מנהג ד"א, מ"מ גם זו המדה של רש"י וחצרו מדה היא, ואם צא איש מכל צאי עולם להתנהג צמדה זו אינו צריך לשום דבר צעוב"ז כי ה' יזכה לו צעוב"ז דבר המספיק לו צלי שום השתדלות מלדו כלל, ולפ"ז נראה דהן הן דברי ר"מ ור' נהוראי השנויים צמשנה, דר"מ קפסוק הילכתא דילמד אדם את צנו אומנות נקי וקלה, וחינו כר"י דהנהג צהן מנהג ד"א, ודברי ר' נהוראי הם דבר אחר לגמרי, דאע"פ שכך הוא הדין ללמד את צנו אומנות, אצל ברי יש עוד מדה אחרת והיא מדת רש"י וחצרו שגם זו מדה היא כמו שהצאנו מדברי הרמב"ם, ולכן מניח הוא כל אומנות שצעולם ואינו מלמד את צנו אלא תורה, וקחשיב היתרונות שיש צמדה זו לגבי מדת ר"י של כהנה צהן מנהג ד"א, ולפ"ז אין רומיח מדברי ר' נהוראי על דברי ר"מ, כי שניהם מתאימים זה עם זה, וגם מצואר הלשון של איני מלמד את צני, דלענין ההלכה הוא כדברי ר"מ השנויים למעלה, רק לצנו הוא צותר מדה אחרת ואינו מלמדו אלא תורה

התורה והמצוות מהר"ם מפראג

רש"י וחזריו ש"י סוצנת כל המשנה הזאת, וכש"כ למעלה.

והנה הרמב"ם בפ"ג מש"י שם מסיים כרי דוד ע"כ אומר כי מנת חלקי וכוסו אתה תומך גורלי, מצואר מדצרו שגם דוד כי מאלה המתנהגים צמדה זו של רש"י וחזריו, דאל"כ מאי קמייתי מכך קרא, אי"ו שגם דוד כי מאלה המתנהגים צמדה זו, ומפרש דזהו שנאמר צהקרה כי מנת חלקי וכוסו שאין אתו משום השתדלות שצעולם רק מבי היתכ זאת לו צשציל שמתנהג צמדה זו. ונראה דכן הן גם בדצרים האמורים

צמזמור כי רעי לא אחסר, וע"ז מוסד כל המזמור שם לאמר שכי הוא הרועה אותו צלי שום השתדלות מצדו, ולא יחסר מכל עוב שצעולם, וקחשיב כל הענינים צנאות דשא ירצילני על מי מנחות ינהלני נפשי ישוצצ וגו' תערך לפני שלחן וגו' דשנת צשמן ראשי, שגם המלוכה צאה לו צשציל זה, וכוסו הוי הוא כנוי על כל לרכי עוב"ז כי הם אללו צמדה רווי כמו שמפרש הרמב"ם על הפסוק של מנת חלקי וכוסו, וזהו יסוד המזמור הזה כמה עוב לעושי רצונו המתנהגים צמדה זו של רש"י וחזריו, וכש"כ למעלה.